

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

587. meddelelse 9. januar 1958

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med hvedesorter 1953—1957

På statens forsøgsstationer ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Abed, Aarslev, Askov, Spangsbjerg, Borris, Ødum og Højer, samt på Statsfrøkontrollens gård, Brøndgaarden ved Ballerup er der i årene 1953—57 gennemført sortforsøg med hvede. Sidstnævnte sted er forsøgene kun gennemført de sidste 3 år. Ved Lyngby i 1954 og ved Ødum i 1956 måtte forsøgene kasseres på grund af fugleskade, og ved Højer blev forsøgene i de regnrige efterår 1952 og 1954 ikke sået.

4 sorter har været med i alle 5 år, medens 2 sorter har 4 års forsøg og 3 sorter 2 års forsøg. Ved opgørelsen er udbyttet for disse 5 sorter omregnet i forhold til gennemsnit af sorterne Weibulls Eroica, Øtofte 56 og Hunsballe R, der har været med i alle forsøg og givet ret jævnt udbytte, medens Cappelle Desprez har varieret stærkt på grund af vinterskade. Ved forholdstalsberegningen er udbyttet af Eroica sat = 100, og i nedenstående oversigt er denne sort sat øverst, medens de øvrige sorter er opført i rækkefølge efter antal forsøg og gennemsnitligt kærneudbytte. I bilaget er anført forholdstal for de enkelte forsøgssteder og i de enkelte år.

	Antal forsøg	hkg pr. ha kærne	halm	Forholdstal		Karakter f.		Modnings-
				kærne	halm	vinter fasthed 0-10 ¹	leje-tilb. 0-10 ²	
1953-57 Weib. Eroica	49	47.4	68.6	100	100	9.7	3.1	14/8
— Øtofte 56	49	49.3	66.3	104	97	9.8	2.5	10/8
— Capp. Desprez	49	49.0	59.1	103	86	4.4	0.9	8/8
— Hunsballe R	49	48.9	73.4	103	107	9.7	3.6	14/8
1954-57 Heine VII	40	50.7	61.4	107	90	8.3	1.4	10/8
— Weib. Banco	40	49.1	66.9	104	98	9.5	2.3	13/8
1956-57 Sophiehøj 13	21	49.3	71.3	104	104	—	2.9	12/8
— Abed 853	21	48.7	69.1	103	101	—	3.7	12/8
— Svæløf Svale	21	48.2	70.6	102	103	—	2.9	14/8

¹ 0 = helt ødelagt, 10 = uskadt ² 0 = helt stående, 10 = helt i leje

	Strållængde cm	gr pr. liter	mg pr. korn	pct. råprotein i kærnetørstof
Weibulls Eroica	112	768	41.6	11.9
Øtofte 56	101	759	41.3	11.8
Cappelle Desprez	94	748	53.2	12.5
Hunsballe R	117	763	48.2	12.5
Heine VII	100	754	50.0	11.7
Weibulls Banco	111	767	39.9	12.3
Sophiehøj 13	109	758	45.9	12.6
Abed 853	112	759	45.2	12.0
Svaløf Svale	114	760	46.0	12.2

I gennemsnit af alle forsøg har Weibulls Eroica givet 47,4 hkg kærne pr. ha, og alle de øvrige sorter har givet højere udbytte end denne. Højest ligger Heine VII med 7 pct. større udbytte end Eroica, derefter følger Øtofte 56, Cappelle Desprez, Hunsballe R, Weibulls Banco, Sophiehøj 13 og Abed 853 med omtrent ens udbytte, 3—4 pct. mere end Eroica, medens Svaløf Svale har givet knapt 2 pct. mere end Eroica.

I nogle forsøg har der været vinterskade, og de her givne karakterer viser, at Eroica, Øtofte 56, Hunsballe R og Banco er meget vinterfaste, Heine VII har været tilfredsstillende vinterfast, medens Cappelle Desprez har fået betydeligt lavere karakter for vinterfasthed end de øvrige sorter. Udbyttet af de vinterskadede forsøg er medregnet i gennemsnittet, hvilket påvirker Cappelle Desprez stilling noget. Denne sort giver ved gode overvintringsforhold oftest meget højt udbytte, men strenge vintre kan bevirke stærk nedgang i udbytte, undertiden fuldstændig udfrysning. På marsken ved Højer har den i to af tre år været stærkt frostskaadet. De 3 sidste sorters stilling med hensyn til vinterfasthed har der ikke været betingelser for at vurdere i de to år, de har deltaget i forsøgene.

Halmudbyttet er meget lavt hos Cappelle Desprez og Heine VII; hos Øtofte 56 og Banco ligger det lidt lavere og hos Hunsballe R noget højere end Eroica. Cappelle Desprez og Heine VII er de mest stråstive sorter, medens Abed 853 og Hunsballe R har de højeste karakterer for lejetilbøjelighed. Der har dog i hovedparten af forsøgene ingen lejesæd været af betydning, og stråstyrken kan betegnes som ret tilfredsstillende for alle sorter. Cappelle Desprez, Heine VII og Øtofte 56 har betydeligt kortere og Hunsballe R lidt længere strå end de øvrige sorter. Cappelle Desprez, Heine VII og Hunsballe R har store og Banco, Øtofte 56 og Eroica små kærner. Eroica og Banco har højest og Cappelle Desprez lavest rumvægt. Cappelle Desprez er den tidligst modne sort, og også Øtofte 56 og Heine VII modner lidt tidligere end de øvrige sorter. I en del forsøg er udført analyse for råprotein i kærnen, og resultaterne viser, at Cappelle Desprez, Hunsballe R og Sophiehøj 13 har højest og Heine VII lavest indhold af råprotein.

I nogle forsøg er der forekommet sygdomsangreb, således at der har

været lejlighed til at iagttage sorterens forhold til disse. Gulrust har i enkelte forsøg angrebet Heine VII mere og Cappelle Desprez mindre end de øvrige sorter; meldug har enkelte steder været værre på Øtofte 56 end på de øvrige sorter og knækkefodsyge har i enkelte tilfælde skadet Abed 853 og Heine VII mere og Cappelle Desprez mindre end de øvrige sorter. I langt de fleste forsøg har der dog ingen sygdomsangreb af betydning været.

BESKRIVELSE AF SORTERNE

Weibulls Eroica har været måleprøve. Den er vinterfast, har middellangt, ret stivt strå, små kærner med høj rumvægt og middelhøjt indhold af råprotein. Sorten modner ret sent.

Øtofte 56 har givet ca. 4 pct. større kærneudbytte end *Eroica*. Sorten er vinterfast, har kort og stivt strå, små kærner med middelhøj rumvægt og under middel råproteinindhold. Den modner tidligt.

Cappelle Desprez er en fransk sort. Den har i gennemsnit af alle forsøg givet 3 pct. højere udbytte end *Eroica*. Sorten er ikke vinterfast og blev i flere forsøg i 1954 og 1956 skadet stærkt af frosten. Af bilaget ses det, at sorten disse år ligger med lavest gennemsnitudbytte, medens den de øvrige år hører til de højestydende. Strået er kort og meget stivt, kærnen er meget stor med lav rumvægt og højt indhold af råprotein. Sorten er den tidligst modne.

Hunsballe R har givet ca. 3 pct. mere end *Eroica* og ligger med hensyn til vinterfasthed på linie med denne. Sorten har ret langt, nogenlunde stivt strå, kærnen er stor med ret høj rumvægt og højt indhold af råprotein. Den modner ret sent.

Heine VII er en tysk sort. Den har i 4 års forsøg givet højest kærneudbytte, ca. 7 pct. mere end *Eroica*. Vinterfastheden har været tilfredsstillende. Sorten har kort og meget stivt strå, store kærner med middelhøj rumvægt og ret lavt råproteinindhold. Den modner tidligt.

Weibulls Banco har givet omtrent samme udbytte som *Øtofte 56*. Sorten er vinterfast, har middellangt, stivt strå, små kærner med høj rumvægt og middel råproteinindhold. Den modner lidt tidligere end *Eroica*.

Sophiehøj 13 har i to års forsøg givet samme udbytte som *Øtofte 56*. For denne og de følgende sorter har der ikke i de to forsøgsår været betingelser for at vurdere vinterfastheden. Sorten har middellangt, ret stivt strå, middelstore kærner med middelhøj rumvægt og højt råproteinindhold. Sorten er ikke bragt i handelen.

Abed 853 har givet ca. 3 pct. mere end *Eroica*. Den har middellangt, kun nogenlunde stivt strå; kærnestørrelse, rumvægt og råproteinindhold er middel. Sorten vil ikke blive bragt i handelen.

Svaløf Svalø har givet knapt 2 pct. større udbytte end *Eroica*. Sorten har godt middellangt, ret stivt strå, middelstore kærner, middelhøj rumvægt og råproteinindhold, og den modner samtidigt med *Eroica*.

Bilag til 587. meddelelse

Forholdstal for kærneudbytte

		Gennem- snit	Aakirke- by	Lyngby	Brønd- gaarden	Tystofte	Abed	Aarslev	Askov	Spangs- bjerg
1953-57	Weib. Eroica	100	100	100	100	100	100	100	100	100
—	Øtofte 56	104	97	106	107	110	99	104	97	100
—	Capp. Desprez	103	99	107	112	110	109	106	104	110
—	Hunsballe R	103	98	104	104	104	109	104	107	101
1954-57	Heine VII	107	101	106	108	114	98	107	105	112
—	Weib. Banco	104	97	106	104	105	105	100	103	108
1956-57	Sophiehøj 13	104	95	107	107	107	105	105	104	105
—	Abed 853	103	98	101	108	110	99	105	99	101
—	Svaløf Svale	102	101	103	102	103	105	102	102	101
		Borris	Ødum	Højer	1953	1954	1955	1956	1957	
1953-57	Weib. Eroica	100	100	100	100	100	100	100	100	
—	Øtofte 56	110	108	111	104	104	107	108	98	
—	Capp. Desprez	96	113	53	109	81	113	99	109	
—	Hunsballe R	102	103	97	102	101	109	102	101	
1954-57	Heine VII	110	111	104	—	103	113	109	104	
—	Weib. Banco	104	104	105	—	99	109	105	102	
1956-57	Sophiehøj 13	104	113	100	—	—	—	103	103	
—	Abed 853	105	107	99	—	—	—	104	100	
—	Svaløf Svale	99	103	98	—	—	—	102	99	

Trykt i 20 000 eksemplarer.